

**Warunki, jakim powinna odpowiadać praca licencjacka oraz zakres i forma egzaminu
dyplomowego dla kierunku studiów ekonomia (studia I stopnia)
(obowiązujące od roku akademickiego 2020/2021)**

(uchwalone przez Radę Programową Kierunku Studiów Ekonomia w dniu
31.08.2020 r., uwzględniające Zarządzenie nr 188/2019 Rektora Uniwersytetu
Przyrodniczego w Poznaniu z dnia 23 grudnia 2019 roku w sprawie wprowadzenia procedury
dyplomowania na studiach wyższych oraz zaleceń dotyczących pracy dyplomowej)

Praca dyplomowa

1. Przygotowanie i złożenie pracy licencjackiej jest warunkiem koniecznym przystąpienia studenta do egzaminu dyplomowego. Praca licencjacka jest pracą dyplomową studiów I stopnia, korespondującą z sylwetką absolwenta określoną w planie i programie studiów na kierunku ekonomia oraz spełniającą wymagania właściwe dla kierunku, poziomu kształcenia i profilu ogólnoakademickiego. Jest realizowana zgodnie z wydziałowym terminarzem dyplomowania (Formularz F1, Załącznik nr 1 do Zarządzenia Rektora UPP nr 188/2019 z dnia 23 grudnia 2019 roku).
2. Temat i treść pracy licencjackiej muszą być zgodne z zakresem studiów oraz efektami uczenia się dla kierunku studiów ekonomia. Uwzględnia się również kierunek badawczy jednostki, zainteresowania studenta oraz potrzeby jednostek gospodarczych.
3. Praca dyplomowa licencjacka jest samodzielny opracowaniem i może mieć charakter opisowo-analityczny, analityczny, studium przypadku, projektowy lub badawczy.

Standardy pracy licencjackiej

1. Temat, struktura i zakres pracy licencjackiej są ustalane z promotorem pracy i podawane w karcie pracy dyplomowej (Formularz F2, Załącznik nr 1 do Zarządzenia Rektora UPP nr 188/2019 z dnia 23 grudnia 2019 roku). Prodziekan ds. studiów, po akceptacji przez przewodniczącego Rady Programowej Kierunku Studiów Ekonomia, zatwierdza temat pracy dyplomowej oraz powołuje recenzenta. Kopia karty jest przekazywana do jednostki, w której praca jest realizowana. Zmiana tematu lub promotora pracy dyplomowej wymaga formy pisemnej z uzasadnieniem. W tym celu student składa wniosek do prodziekana ds. studiów (Formularz F3, Załącznik nr 1 do Zarządzenia Rektora UPP nr 188/2019 z dnia 23 grudnia 2019 roku).
2. Struktura pracy licencjackiej powinna obejmować następujące elementy:
 - **stronę tytułową** (Aneks 1);
 - **spis treści**;
 - **streszczenie** (w języku polskim i angielskim) powinno być ustrukturyzowane i musi zawierać: krótkie nawiązanie do problematyki pracy, cel i zakres pracy, metody badawcze i najważniejsze wyniki (wnioski) z pracy (max. 1000 znaków);
 - **wstęp pracy** powinien obejmować: uzasadnienie wyboru tematu pracy licencjackiej, postawiony problem lub pytanie badawcze, krótkie omówienie struktury pracy i treści poszczególnych rozdziałów; ponadto we wstępie należy wydzielić części:

- **cel i zakres pracy** - gdzie określony powinien być cel główny i cele cząstkowe, a także zakres badań (podmiotowy, przedmiotowy, czasowy i terytorialny);
 - **materiały źródłowe i metodyka badań** – gdzie powinno być wskazanie na wykorzystane materiały pierwotne i wtórne oraz zastosowaną metodę lub metody; opcjonalnie dopuszcza się wydzielenie, odrębnego rozdziału metodycznego (pierwszy rozdział pracy);
- **treść pracy** powinna być ustrukturyzowana w rozdziałach i podrozdziałach, wzbogacona materiałem ilustracyjnym w postaci tabel i rysunków, opatrzona odpowiednimi odniesieniami do literatury (Aneks 2) i przypisami dygresyjnymi; pierwsza część pracy powinna obejmować rozdział nawiązujący do przedmiotu badań (opracowany w oparciu o literaturę przedmiotu); kolejne części powinny zawierać rozwinięcie tematu wraz z wynikami badań empirycznych i ich interpretacją;
 - **podsumowanie**, które powinno zawierać odniesienie do celu głównego pracy, a także najważniejsze wnioski i ustalenia wynikające z przeprowadzonych badań empirycznych i analiz;
 - **spis bibliografii** (Aneks 3);
 - **spis tabel i spis rysunków**.

Praca licencjacka może też zawierać aneks (zbiór załączników uzupełniających tekst pracy dyplomowej).

3. Wymagania techniczne pracy licencjackiej:

- tekst pracy czcionką 12 pkt Times New Roman;
- odstępy między wierszami 1,5;
- marginesy: dolny i górny wielkość 2,5 cm, zewnętrzny 2,0 cm i wewnętrzny 3,0 cm;
- każda część pracy powinna mieć wyróżniony tytuł i być ujęta w spisie treści; tytuły rozdziałów i podrozdziałów należy pisać czcionką pogrubioną; rozdziały powinny rozpoczynać się od nowej strony;
- tabele i rysunki (jako rysunek oznacza się wszystkie schematy, wykresy, mapy, fotografie itp.) muszą być numerowane, opatrzone tytułem wraz z podaniem źródła danych w nich zawartych; tytuły tabel umieszcza się nad nimi a źródło pod tabelami; tytuły rysunków i źródło umieszcza się pod rysunkami;
- przypisy dygresyjne wykonuje się czcionką 10 pkt z odstępem pojedynczym między wierszami i wyjustowane; przypisy umieszcza się poza tekstem głównym pracy u dołu strony z numeracją ciągłą w obrębie całej pracy.

4. Standardowo praca licencjacka jest przygotowana w języku polskim, zawiera tłumaczenie tytułu w języku angielskim (na stronie tytułowej pod polskim tytułem) oraz streszczenie w języku polskim i angielskim (po spisie treści, przed zasadniczym tekstem pracy).

Realizacja i przyjęcie pracy licencjackiej

1. Seminaria licencjackie prowadzą profesorowie, doktorzy habilitowani i doktorzy, którzy posiadają udokumentowany dorobek publikacyjny lub dydaktyczny związany z kierunkiem i profilem studiów.

- 1.1. Seminaria licencjackie mają na celu umożliwienie studentowi publicznego zaprezentowania i przedyskutowania tez pracy.
- 1.2. Prowadzący seminarium licencjackie spełnia rolę doradcą lub konsultacyjną.
- 1.3. Treści programowe, zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla seminarium licencjackiego określone zostały w programie studiów i sylabusie przedmiotu dla seminarium licencjackiego na kierunku studiów ekonomia.
2. Bezpośrednią opiekę nad wykonaniem pracy licencjackiej sprawuje promotor.
3. Promotorstwo prac licencjackich sprawują profesorowie, doktorzy habilitowani i doktorzy, którzy posiadają udokumentowany dorobek publikacyjny lub dydaktyczny związany z kierunkiem i profilem studiów.
4. Promotor pracy licencjackiej, w ramach opieki nad pracą, pomaga dyplomantowi w ustaleniu tematu pracy, jej planu i struktury, wyboru metod pozyskiwania i przetwarzania danych, udziela wskazówek merytorycznych dotyczących interpretacji wyników badań oraz zaleceń dotyczących redakcji pracy.
5. Pracę licencjacką student przesyła promotorowi, który dokonuje jej sprawdzenia w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym (JSA).
6. Na końcu pracy licencjackiej dyplomant zamieszcza:
 - *Oświadczenie autora pracy dyplomowej o jej oryginalności, samodzielności jej przygotowania i o nienaruszeniu praw autorskich* (Formularz F4, Załącznik nr 1 do Zarządzenia Rektora UPP nr 188/2019 z dnia 23 grudnia 2019 roku),
 - *Oświadczenie autora o zgodności elektronicznej wersji pracy z jej formą wydrukowaną* (Formularz F5, Załącznik nr 1 do Zarządzenia Rektora UPP nr 188/2019 z dnia 23 grudnia 2019 roku).
7. Student przygotowuje trzy egzemplarze pracy licencjackiej i własnoręcznie je podpisuje. Pracę licencjacką przyjmuje promotor, który przyjęcie pracy poświadczają podpisem na stronie tytułowej.
8. Dyplomant wykonuje dla siebie dowolną liczbę kopii pracy licencjackiej i na egzaminie dyplomowym powinien posiadać własną kopię pracy dyplomowej.
9. Student, po zaakceptowaniu pracy przez promotora, składa jeden egzemplarz pracy dyplomowej (druk dwustronny w miękkiej okładce) wraz z podpisanym przez promotora Raportem z Jednolitego Systemu Antyplagiatowego (JSA) w dziekanacie a następnie umieszcza jej wersję elektroniczną w Wirtualnym Dziekanacie na swoim koncie. Student przekazuje po jednym egzemplarzu dla recenzenta i promotora wraz z formularzami oceny pracy dyplomowej (Formularz F6, Załącznik nr 1 do Zarządzenia Rektora UPP nr 188/2019 z dnia 23 grudnia 2019 roku), które otrzymuje w dziekanacie. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się również przekazanie przez dziekanat egzemplarza pracy i formularza oceny w formie elektronicznej.
10. Złożenia pracy dyplomowej należy dokonać co najmniej na tydzień przed planowanym egzaminem licencjackim.
11. Prace licencjackie recenzują profesorowie, doktorzy habilitowani oraz doktorzy nauk ekonomicznych lub społecznych, w dyscyplinie ekonomia i finanse, którzy posiadają udokumentowany dorobek publikacyjny lub dydaktyczny związany z kierunkiem i

profilem studiów. Recenzent pracy licencjackiej nie może posiadać niższego stopnia naukowego niż promotor.

12. Student ma prawo do zapoznania się z recenzjami, które zostają przekazane przez promotora i recenzenta do dziekanatu, nie później niż 3 dni przed terminem egzaminu dyplomowego.
13. Prodziekan ds. studiów zatwierdza plik z pracą dyplomową dyplomanta w Wirtualnym Dziekanacie. Praca jest przekazywana do Ogólnopolskiego Repozytorium Pisemnych Prac Dyplomowych (ORPPD).

Warunki przystąpienia do egzaminu dyplomowego

Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego licencjackiego jest:

1. Uzyskanie określonej w programie studiów wymaganej liczby punktów ECTS (zaliczenia z wszystkich przedmiotów przewidzianych w planie studiów).
2. Przyjęcie pracy licencjackiej przez promotora i złożenie jej przez studenta w dziekanacie.
3. Pozytywna weryfikacja pracy dyplomowej w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym.
4. Uzyskanie pozytywnych ocen z recenzji pracy dyplomowej od recenzenta i promotora.

Egzamin dyplomowy

1. Po złożeniu pracy dyplomowej w dziekanacie, prodziekan ds. studiów wyznacza termin egzaminu dyplomowego, z wynikającymi z tego konsekwencjami określonymi w Regulaminie Studiów UPP. Terminy egzaminów dyplomowych są zgodne z wydziałowym ramowym terminarzem dyplomowania na dany rok akademicki.
2. Egzamin dyplomowy odbywa się przed powołaną przez prodziekana trzyosobową komisją, w składzie: przewodniczący i co najmniej dwóch egzaminatorów. W uzasadnionych przypadkach, za zgodą prodziekana, egzamin dyplomowy może odbywać się w ramach synchronicznego kontaktu online, w którym komisja egzaminacyjna i dyplomant, uczestniczą w egzaminie w tym samym czasie, ale w różnych miejscach. Egzamin dyplomowy może zostać przeprowadzony poprzez wideokonferencję, platformę zdalnego nauczania oraz inne narzędzia do synchronicznej pracy grupowej.
3. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym, weryfikującym osiągnięte przez studenta efekty uczenia się. Egzamin jest prowadzony według następującego porządku:
 - Przewodniczący komisji dopuszcza do egzaminu dyplomanta poprzez stwierdzenie, że wszystkie wymogi formalne zostały spełnione, a praca licencjacka została oceniona pozytywnie.
 - Dyplomant losuje z listy pytań na egzamin licencjacki dla kierunku ekonomia, jedno pytanie na które udziela odpowiedzi. W przypadku braku możliwości wylosowania pytania przez dyplomanta, losowania dokonuje inna osoba lub dopuszcza się wykorzystanie w tym celu generatora liczb losowych. Uzyskanie oceny niedostatecznej z odpowiedzi na wylosowane pytanie oznacza negatywny wynik całego egzaminu.
 - Po udzieleniu pozytywnej odpowiedzi na wylosowane pytanie, dyplomant przedstawia temat i główny cel pracy oraz główne wnioski wynikające z pracy, po czym odbywa się

dyskusja nad pracą. Uzyskanie oceny niedostatecznej z odpowiedzi na pytanie/a recenzenta podczas dyskusji nad pracą oznacza negatywny wynik całego egzaminu.

- Komisja dokonuje oceny przebiegu egzaminu i wystawia ocenę, zgodnie z Regulaminem Studiów UPP.
- 4. Przy ocenie egzaminu dyplomowego stosuje się skalę ocen określoną w § 41 Regulaminu Studiów UPP.
- 5. Ostateczny wynik studiów określa się na podstawie średniej z ocen kończących przedmioty obowiązujące w programie studiów (średnia ze studiów) i oceny egzaminu dyplomowego, a także średniej z ocen pracy dyplomowej.
- 6. Ostateczny wynik studiów określa się jako sumę (Regulamin Studiów UPP § 52):
 - a. $3/5$ * średnia ze studiów,
 - b. $1/5$ * ocena z egzaminu dyplomowego,
 - c. $1/5$ * średnia z ocen pracy dyplomowej.

Egzamin poprawkowy

1. W przypadku uzyskania oceny niedostatecznej z odpowiedzi na wylosowane pytanie egzaminacyjne lub z dyskusji nad pracą, prodekan wyznacza drugi termin egzaminu licencjackiego jako ostateczny (Regulamin Studiów UPP § 51).
2. Powtórny egzamin licencjacki może się odbyć nie wcześniej niż przed upływem jednego miesiąca i nie później, niż po upływie 3 miesięcy od daty pierwszego egzaminu (Regulamin Studiów UPP § 51).
3. W sprawach nieunormowanych niniejszym dokumentem mają zastosowanie zapisy Regulaminu Studiów Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu.